

Кафедра юридичної психології

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Теоретичні та методологічні проблеми юридичної психології»

Статус дисципліни:	обов'язкова
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти:	магістр
Галузь знань:	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
Спеціальність:	С4 «Психологія»
Освітня програма:	«Психологія» (поліцейські)
Форма здобуття вищої освіти:	заочна
Мова навчання:	українська
Форма підсумкового контролю:	екзамен

Кудерміна Олена Іванівна , доктор психологічних наук, професор, професор кафедри юридичної психології; https://orcid.org/0000-0002-4959-7413	
Контактний телефон:	063-282-85-16
Електронна адреса:	k015@navs.edu.ua
Дні консультацій: <u>Очні</u> : відповідно до окремого графіка кафедри (робоче місце – ауд. 326) <u>Онлайн</u> : електронна пошта або посилання в ZOOM, пн–пт з 9:00 до 16:00 Сторінка дистанційного курсу: https://osvita.navs.edu.ua/md/course/view.php?id=570	

1. Стислий опис навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Теоретичні та методологічні проблеми юридичної психології» є формування у здобувачів вищої освіти системи наукових знань про теоретико-методологічні засади юридичної психології, психологічні закономірності правової та злочинної поведінки, психологію

юридичної діяльності, а також розвиток умінь застосовувати ці знання та валідні методи юридичної психології для розв'язання складних професійних завдань психологічного забезпечення діяльності Національної поліції України з дотриманням норм закону та професійної етики.

Тривалість – 4 кредити ЄКТС, загальна кількість годин – 120; рік навчання – 1-й, семестр – 1-й.

заочна: годин аудиторних – 18 (лекції – 6, семінарські заняття – 12); самостійна робота – 102.

Форми та методи навчання: заочна форма навчання. Види занять: лекції, семінарські заняття, самостійна робота. Методи навчання: проблемна лекція, лекція-дискусія, лекція-візуалізація; семінар-дискусія, «мозковий штурм», дебати; кейс-стаді (аналіз знеособлених фабул кримінальних проваджень і ситуацій професійної діяльності); робота в малих групах, моделювання професійних ситуацій; метод навчальних проєктів; дослідницькі методи (пошук і критичне оцінювання наукових джерел); дистанційні технології (Moodle, відеоконференції).

Поточний контроль: проводиться на семінарських заняттях у формі усного та письмового опитування, участі в дискусії, розв'язання кейсів і практичних завдань, презентації результатів групової роботи, тестування, а також шляхом перевірки обов'язкових завдань самостійної роботи.

Підсумковий контроль – екзамен. Застосовується 100-бальна накопичувальна шкала оцінювання, а також національна шкала («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкала ЄКТС (A, B, C, D, E, F).

Пререквізити (Prerequisite) в межах освітньої програми не передбачено (дисципліна вивчається в I семестрі першого року навчання); вивчення ґрунтується на результатах навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти із загальної, соціальної та юридичної психології.

Постреквізити (Postrequisite): ОК 13 «Основи психологічної профілактики девіантної поведінки особистості», ОК 16 «Стажування».

2. Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
для здобувачів ступеня вищої освіти магістра зі спеціальності С4 «Психологія»	
ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.	ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.	ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
ПР11. Здійснювати адаптацію та	СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.
	СК7. Здатність приймати фахові рішення

модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.	у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
---	--

Після вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти здатні продемонструвати:

знання системи, принципів і методів юридичної психології; психологічних закономірностей правосвідомості, правової соціалізації, правомірної, девіантної та злочинної поведінки; психологічних характеристик особистості злочинця, злочинних груп і натовпу; психологічної структури юридичної діяльності та детермінант професійної деформації; форм використання спеціальних психологічних знань і меж компетенції судово-психологічної експертизи;

уміння критично аналізувати наукові концепції та результати досліджень; обґрунтовувати програму емпіричного дослідження й добирати валідні методики; складати орієнтовний психологічний портрет особи, яка вчинила кримінальне правопорушення; прогнозувати поведінку груп і натовпу; пропонувати заходи профілактики професійної деформації; формулювати питання до експерта-психолога; розв'язувати етичні дилеми професійної діяльності;

навички критичного та системного мислення, аргументованого усного й письмового викладу позиції, командної роботи, самоорганізації, відповідального використання цифрових інструментів (зокрема штучного інтелекту) з дотриманням академічної доброчесності.

3. Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни:

- здатність усвідомлювати соціальну значущість професії психолога в системі правоохоронних органів та її роль у забезпеченні прав і свобод людини;
- здатність ухвалювати обґрунтовані рішення та розв'язувати професійні проблеми в умовах невизначеності;
- здатність критично мислити, аналізувати, узагальнювати й оцінювати достовірність інформації;
- здатність здійснювати пошук, відбір, аналіз і використання наукової інформації з різних джерел;
- здатність зрозуміло й аргументовано формулювати думки в усній і письмовій формі (аналітичні записки, висновки, рекомендації);
- здатність ефективно здійснювати професійну комунікацію, працювати в команді, вести фахову дискусію;
- здатність дотримуватися принципів академічної доброчесності, професійної етики психолога, етичних стандартів та конфіденційності;
- здатність відповідально та прозоро використовувати цифрові інструменти, зокрема штучний інтелект;
- здатність до самоосвіти, саморозвитку та навчання впродовж життя;

– здатність підтримувати психологічне благополуччя, стресостійкість і навички саморегуляції в процесі професійної діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни та тематика навчальних занять

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Тема 1. Теоретико-методологічні засади юридичної психології	Лекція (2 год): проблемна лекція з мультимедійною презентацією. Семінарське заняття (2 год): усне опитування; дискусія та обговорення проблемних питань; робота з науковими джерелами та їх критичний аналіз.	Опрацювання питань для самостійного вивчення (24 год). Систематизація теоретичного матеріалу: структурований конспект, схема системи юридичної психології (завдання 1). Аналітичний огляд 3–5 наукових джерел (завдання 2).
Тема 2. Правова психологія: психологічні закономірності правосвідомості та правової поведінки	Лекція (2 год): лекція-дискусія. Семінарське заняття (2 год): усне опитування; обмін думками, аргументація власної позиції; аналіз ситуацій правової поведінки.	Опрацювання питань для самостійного вивчення (24 год). Аналітичне / проблемне завдання: письмовий аналіз проблеми правосвідомості, правової соціалізації чи етичних меж психологічного впливу (завдання 3).
Тема 3. Кримінальна психологія	Лекція (2 год): проблемна лекція. Семінарські заняття (4 год): усне опитування; кейс-стаді «Психологічний портрет особи, яка вчинила кримінальне правопорушення»; аналіз кейсу злочинної групи, моделювання ситуації виникнення агресивного наговпу.	Опрацювання питань для самостійного вивчення (24 год). Практичне професійно орієнтоване завдання: психологічний портрет, аналіз механізму кримінальної поведінки або злочинної групи за фабулою (завдання 4).
Тема 4. Психологія юридичної діяльності. Використання спеціальних психологічних знань у юрисдикційному процесі	Семінарські заняття (4 год): аналіз кейсів професійної деформації, міні-проект у малих групах; визначення підстав, виду та питань судово-психологічної експертизи за фабулою, аналіз навчального висновку експерта.	Опрацювання питань для самостійного вивчення (30 год). Індивідуальне аналітико-практичне завдання: аналітична записка, мініпроект, модель, алгоритм, рекомендації (завдання 5).

Обов'язкові завдання самостійної роботи (5 завдань) оцінюються в сумі до 20 балів: завдання 1 – до 2 балів, завдання 2 і 3 – до 4 балів, завдання 4 і 5 – до 5 балів. Орієнтовна тематика та вимоги до завдань наведені в розділі 5

робочої програми навчальної дисципліни. Курсові роботи (проекти) з дисципліни навчальним планом не передбачені; інших індивідуальних завдань, крім зазначених, викладач не вимагає.

5. Основні інформаційні джерела

1. Бочелюк В. Й., Панов М. С., Денисов С. Ф., Турубарова А. В. Юридична психологія : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. та доповн. Київ : КНТ, 2024. 410 с.
2. Кацавець Р. С. Кримінальна психологія : навч. посіб. 2-ге вид., допов. Київ : Алерта, 2022. 152 с.
3. Кацавець Р. С. Юридична психологія : навч. посіб. 3-тє вид., доповн. Київ : Алерта, 2023. 294 с.
4. Мухіна Г. В. Юридична психологія : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. В. М. Бесчастного. Київ : Дакор, 2019. 236 с.
5. Оксютівич М. О., Коширець В. В., Мудрик А. Б. Юридична психологія : навч. посіб. [електронне видання]. Житомир : Житомирська політехніка, 2024. 161 с.
6. Шепітько В. Ю., Коновалова В. О. Юридична психологія : підручник. 3-тє вид., переробл. і доповн. Харків : Право, 2019. 288 с.
7. Юридична психологія / за заг. ред. О. М. Бандурки ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : Майдан, 2018. 683 с.
8. Юридична психологія : підручник / Д. О. Александров, В. Г. Андросюк, Л. І. Казміренко та ін. ; за заг. ред. Л. І. Казміренко, Є. М. Моїсєєва. 2-ге вид., доопр. та доп. Київ : КНТ, 2008. 352 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
10. Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>

6. Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

- пакет програмних продуктів Microsoft Office;
- мультимедійні засоби, комп'ютер / ноутбук / планшет, інтерактивні дошки;
- система дистанційного навчання НАВС Moodle (<https://dn.navs.edu.ua>), сервіси відеоконференцій (Zoom, Google Meet).

7. Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання: здобувачі вищої освіти зобов'язані виконувати всі види навчальних робіт у терміни, визначені робочою програмою навчальної дисципліни, силабусом та графіком освітнього процесу Національної академії внутрішніх справ. Завдання самостійної роботи подаються не пізніше ніж за 7 днів до екзамену; завдання, подані з порушенням строку без поважних причин, оцінюються зі зниженням на 1 бал. Перескладання підсумкового контролю здійснюється відповідно до

Положення про організацію освітнього процесу в Національній академії внутрішніх справ та інших нормативних актів Академії.

Політика щодо академічної доброчесності: учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Законами України «Про вищу освіту», «Про академічну доброчесність» та Кодексом академічної доброчесності Національної академії внутрішніх справ. Не допускаються академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, використання недозволених джерел інформації під час контрольних заходів, а також будь-які інші прояви академічної недоброчесності. Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися лише як допоміжний засіб із обов'язковим декларуванням способу їх використання; подання згенерованого тексту як власного не допускається. Порушення принципів академічної доброчесності тягне за собою відповідальність відповідно до чинного законодавства України та внутрішніх нормативних документів НАВС.

Політика щодо відвідування: відвідування навчальних занять є обов'язковим відповідно до вимог організації освітнього процесу в Національній академії внутрішніх справ. Теми дисципліни не стосуються заходів безпеки при застосуванні поліцейських заходів примусу, тому відпрацювання «незадовільних» оцінок і пропущених занять не є обов'язковим; невідпрацьовані «незадовільні» оцінки та пропуски враховуються як «нуль» під час розрахунку результату аудиторної роботи. Систематичні пропуски без поважних причин можуть бути підставою для застосування заходів, передбачених правилами внутрішнього розпорядку та положеннями про організацію освітнього процесу.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ: Положення про особливості організації освітнього процесу в закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських; Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Національній академії внутрішніх справ; Кодексу академічної доброчесності Національної академії внутрішніх справ; Правил внутрішнього розпорядку Національної академії внутрішніх справ; та інших нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України, Міністерства внутрішніх справ України та локальних нормативних документів НАВС.

Освітній процес ґрунтується на принципах студентоцентрованого навчання, академічної свободи, законності, професійної етики, взаємної поваги, рівності учасників освітнього процесу та недискримінації.

8. Оцінювання результатів навчання

Оцінювання здійснюється за накопичувальною системою до 100 балів. Відповіді та виконання завдань на семінарських заняттях оцінюються за національною шкалою; результат аудиторної роботи (РАР, до 80 балів) обчислюється за формулою, визначеною в розділі 8 робочої програми навчальної дисципліни. Результат самостійної роботи (РСР) – до 20 балів за

п'ять обов'язкових завдань. Результат підсумкового контролю у формі екзамену (РПК) – до 100 балів.

Підсумкова кількість балів = (РАР + РСР + РПК) / 2. Підсумковий контроль вважається нескладеним, якщо підсумкова кількість балів менша ніж 60. За досягнення у предметній області дисципліни здобувач може отримати додатково до 10 балів; загальна сума балів не може перевищувати 100.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Екзамен		Залік	
	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	відмінно	A	зараховано
82–89	B	добре	B	зараховано
75–81	C	добре	C	зараховано
64–74	D	задовільно	D	зараховано
60–63	E	задовільно	E	зараховано
0–59	F	незадовільно	F	не зараховано

Розробник:

Олена КУДЕРМІНА

Силабус схвалено на засіданні кафедри юридичної психології, протокол від 06.08.2026 року № 24.

Завідувач кафедри
юридичної психології
капітан поліції

Маріанна БУДАНОВА